

Information till nyvalda

-till dig som ska bygga
ett hållbart samhälle!

Du har en del av ansvaret för världens bästa avfallshantering. Här ger vi dig som politiker hjälp att göra ett riktigt bra jobb. Med vänlig hälsning från Avfall Sverige – branschorganisation inom avfallshantering.

AVFALL SVERIGE

Är avfallshanteringen hållbar?

Avfall är en viktig tillgång för att utvinna material, energi och näring. I Sverige materialåtervinnns ungefär hälften av hushållsavfallet, hälften energiåtervinnns och mindre än en procent läggs på deponi. Det sparar resurser och skonar miljön.

Men de växande avfallsmängderna är ett problem. De måste minska genom klokare produktion och konsumtion – idag konsumerar vi långt mer resurser än vad som är hållbart. Att fasa ut farliga ämnen ur kretsloppet är också av yttersta vikt. Detta måste angripas redan när produkter utformas och sätts på marknaden. När det blivit avfall är det ofta för sent.

Avfall Sveriges vision, Det finns inget avfall, är vägledande i arbetet mot ett hållbart samhälle. Ambitionen att minska mängden restavfall och matavfall med 25 procent till år 2025 är kommunernas eget bidrag för att konkretisera detta.

Varför är avfallshandling en viktig samhällsfråga?

Utan en fungerande avfallsinsamling skulle avfallshögarna växa snabbt på gatorna. Och utan en fungerande avfallsbehandling skulle miljö- och hälsoproblemen bli märkbara och vi förlora värdefulla resurser. Med rätt planering kan detta problem istället bli en tillgång.

Avfallshandling är alltså en viktig del av samhällets infrastruktur och måste komma in tidigt i planeringsprocessen för att fungera effektivt.

Vem gör vad?

Kommunerna har ansvar för insamling, återvinning och bortskaffande av hushållsavfall. **Hushållen** är skyldiga att sortera hushållsavfall i enlighet med den enskilda kommunens krav och lämna till kommunen för avfallshandling. Hushållen har också en viktig uppgift när det gäller att minska avfallsmängderna och öka återanvändningen. **Producenter** ansvarar för insamling och återvinning av de uttjänta produkter som omfattas av producentansvaret ex förpackningsavfall, returpapper och elavfall. **Verksamhetsutövare** hanterar annat avfall än hushållsavfall och avfall som ingår i producentansvar. **Privata utförare** sköter en stor del av den fysiska handlingen av avfall. **Riksdag och regeringen** stiftar lagar respektive förordningar på avfallsområdet. **Myndigheter** verkställer vissa uppdrag från regeringen, men har också ett nationellt tillsynsansvar över avfallshandlingen. Lokala tillsynsmyndigheter har tillsynsansvar på kommunal nivå.

Hur står sig Sverige i internationell jämförelse?

Sverige är ledande inom avfallshandling och ett föregångsland exempelvis för att omvandla matavfall till biogas och gödningsmedel. Vi deponerar bara 0,5 procent av hushållsavfallet jämfört med genomsnittet bland EU-länderna som ligger på 25 procent. Det har lett till ett stort intresse för svensk miljöteknikexport inom avfallsområdet.

Vilka är de viktigaste frågorna för svensk avfallshandling som ni som beslutsfattare kan välja att stödja för att nå en cirkulär ekonomi i praktiken?

- » **Avfallsmängderna måste minska.** Sverige är bra på avfallshandling men det uppstår för mycket avfall. Största delen uppstår i tillverknigen och syns inte för konsumenten – det osynliga avfallet. Avfallsmängderna kan minska genom att förebygga att avfall uppstår, till exempel genom hållbarare design, produktion och konsumtion. Kraven på produkter måste öka så att de får längre livstid, bli enklare att reparera, lättare att återvinna och vara giftfria den dag de ska återvinnas. Det behövs fortsatt nya styrmedel för att gynna återanvändning och kommunernas roller i förebyggande behöver göras tydligt.
- » **Producentansvaret och förorenarens betalningsansvar ska gälla fullt ut.** Producenterna ansvarar för utformning och produktion av alla de produkter de sätter på marknaden. Förorenarens betalningsansvar och principen om producentansvar ska gälla fullt ut, även för det ekonomiska ansvaret. Pansystem behöver användas i större utsträckning för att garantera höga återtagningsnivåer och hindra läckage av viktiga resurser.
- » **Biogasens alla nyttor behöver värnas.** Bland annat matavfall återvinnas till biogas – som blir fordonsgas, värme och el – och biogödsel, som bidrar till ekologiskt jordbruk. Det är ett fantastiskt exempel på cirkulär ekonomi. Men det behövs nya och långsiktiga styrmedel så att utvecklingen inte stannar av.
- » **Avgift bör införas för plastens klimatpåverkan.** Plast är ett mycket användbart material. Men mycket av plasten kan idag inte återvinnas och går därför till energiåtervinning. Vi måste kräva bättre plaster som kan materialåtervinnas. För det som ändå måste energiåtervinnas behövs en klimatavgift för plast så att ansvaret för plastens klimatpåverkan tas av producenterna och syns på produktens pris. Idag är det fjärrvärmekunderna som får betala.
- » **Bättre insamling och återvinning av textilier.** Varje svensk slänger i snitt 15 kilo textilier per år. Dessa behöver samlas in och återvinnas på ett effektivare sätt.

Tack för att du hjälper oss skapa en hållbar avfallshandling!

Vem är Avfall Sverige?

Avfall Sverige är branschorganisationen inom avfallshantering. Vi företräder primärt kommunerna, men också privata aktörer kan vara medlemmar i Avfall Sverige.

Tillsammans verkar vi för en miljösäker och hållbar avfallshantering utifrån ett samhällsuppdrag. Vår vision är ”Det finns inget avfall”.

Avfall Sverige strävar efter att öka kunskapen om arbetet enligt avfallshierarkin i stort och att bidra till att utveckla svensk avfallshantering och främja utvecklingen av en miljö- och klimatriktig avfallshantering som är långsiktigt hållbar samt en tydlig rollfördelning utifrån ett samhällsansvar

Avfall Sverige företräder medlemmarnas intressen i kontakterna med myndigheter och beslutsfattare, vi tillfrågas ofta som remissinstans och har löpande kontakter med ett flertal myndigheter i frågor som rör avfallshantering och återvinning.

Kontakta oss gärna!

Weine Wiqvist, VD Avfall Sverige

Weine.wiqvist@avfallsverige.se, tel 070-893 15 99

Aylin Farid, samhällspolitisk rådgivare och upphandlingsjurist

Aylin.farid@avfallsverige.se, tel 072-062 40 40

Vill ni läsa mer?

www.avfallsverige.se

www.sopor.nu

www.avfallsverige.se/utbildning/webbkurser/avfallskunskap-for-politiker/

Adress Baltzarsgatan 25, 211 36 Malmö

Telefon 040-35 66 00

E-post info@avfallsverige.se